

Koronavuoden sukututkija

Kiitän Keravan Seudun Sukututkijoita nimityksestä vuoden sukututkijaksi. Aikaisempien vuoden sukututkijoiden rivi on komea ja kunniakas. Heidän saavutuksiinsa verrattuna minä olen vaisu harrastelija.

Nimitykseni osui vuoteen, jolloin korona -pandemia haittasi kaikkea harrastamista; myös sukututkimusta. Esimerkiksi valtakunnallinen sukututkijatapaaminen peruttiin 2020 ja järjestettiin netin välityksellä 2021. Toisaalta; kun korona pakotti ihmisiä olemaan kotona, jäi enemmän aikaa tutkia sukua.

Pikkupoikana luin sanomalehdestä jutun, miten joidenkin kansojen parissa joku lapsi ikään kuin määrätään kasvamaan muistajaksi; sellaiseksi ihmiseksi, joka muistaa suvun ihmiset, tapahtumat ja sopimukset. Päätin tulla sellaiseksi muistajaksi.

Aloin kuunnella aikuisten juttuja ja osasin kysyäkin jotain. Kaikki eivät ”kakarakalle” mitään kertoneet, ja jotkut jutut eivät sopineet lasten kuultaviksi – mutta varsinkin vanhemmat kertoivat mielelläänkin omia muistojaan.

Muistini osoittautui hyväksi. Pian aloin kehua, että muistan kaiken, mitä olen kuullut, nähnyt, lukenut, haistanut tai maistanut. Vieläkin, vanhana ukkona, muistan paljon lapsuudestani, mutta jossain vaiheessa elämää tuli vaihe, jossa en halunnut muistaa kaikkea.

Sukututkimus tuli tähän päälle pikkuhiljaa. Koulussa ainoa lukuaine, mistä olin kiinnostunut, oli historia. Kansakoulussa luin syksyisin ylempien luokkien historian kirjat kyläreissuilla. Kirjastosta lainasin pitkään etupäässä kaunokirjallisuutta, mutta nyt vanhemmiten historia on syrjäyttänyt kaiken muun. Parhaillaankin lainassa on ”Kylmä-Kalle” Heiskasesta ja runoruhtinas Runebergistä kertovat kirjat.

Varsinainen sukututkimuksen korkeakoulu oli kymmenen vuoden työputki Sukuseurojen Keskusliitossa, missä Sukuviestin toimittaminen opetti todella paljon. Ennen sanottiinkin, että toimitussihteeri oppii eniten, koska hän on ainoa, joka lukee jutut useampaan kertaan. Ennen tietokoneaikaa juttu käsiteltiin, ladottiin, oikoluettiin ja taitettiin käsipelillä. Sivutyönä tuli toimitettua muutama alan kirjakin. Lehden juttuja varten olen lukenut varmaankin pari sataa sukukirjaa ja muutaman opaskirjan.

Olen sanonut, että varsinainen ongelma, jota aloin ratkaista aloittaessani sukututkimuksen tosissani, oli puuttuva isoisän isä. Isoisän nimen kohdalla Rautalammen syntyneiden luettelossa lukee komeasti ”äpära”. En tiedä vieläkään varmasti kuka isoisän siitti, mutta minulla on hyvä arvaus. Kysyin joku aika sitten miniältäni, kun olin selvittänyt hänen sukujaan, että haluaisiko hän ryhtyä Liimataiseksi. Ei, hän ei halunnut. Hän oli jo päättänyt ryhtyä Manniseksi. Eikä minuakaan enää isoisän isä oikeastaan kiinnosta.

Perinteisissä sukututkimusvitseissä mainitaan hevosvargaat ja aateliset. En ole löytänyt yhtään hevosvarsta; maaseudun köyhää väkeä torppareita, renkejä, piikoja, pikkutilallisia kylläkin. Yksi aatelinen on löytynyt, äidin suvussa on Taube. Tosin hänkin oli vaatimattomasti korpraali ja asui sotilastorpassa.

Sukututkimus on tarjonnut paljon jutunaiheita. Nykyään sukututkimuksesta on tullut suorastaan tapa. Niinpä edellä mainitusta kenraali Kaarlo Olavinpoika Heiskasesta kertovasta kirjasta löytyi

niin paljon virheitä ja puutteita, että piti ryhtyä tutkimaan. Olihan siellä kiinnostavakin juttu: Heiskanen oli naimisissa tyttönimeltään Skogster -nimisen kauppaneuvoksen tyttären kanssa. Olisikohan tällä Skogsterilla mitään siteitä Keravalle?

Heikki Manninen

